

Programa „Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo sektoriui

Suaugusiųjų švietimas yra labai svarbi Europos Komisijos mokymosi visą gyvenimą politikos dalis, turinti reikšmingos įtakos įsidarbinimui, konkurencingumui, socialinei įtraukčiai, aktyviam pilietiškumui ir asmeniniam tobulėjimui.

Suaugusiųjų švietimas glaudžiai siejasi su tokiais švietimo ir ugdymo sritimis kaip profesinis mokymas, mokymasis darbo vietoje, mokytojų rengimas, aukštasis mokslas, jaunimo švietimas, kultūrinė veikla, socialinis darbas ir kita. Programos „Erasmus+“ mobilumo mokymosi tikslais (KA1) ir strateginių partnerystių (KA2) suaugusiųjų švietimo sektoriaus projektai yra skirti suaugusiųjų bendrųjų kompetencijų ugdymui. Suaugusiųjų švietimo sektoriaus KA1 ir KA2 projektuose pagrindinis naudos gavėjas turi būti suaugęs besimokantysis asmuo. Pavyzdžiui: suaugusiųjų mokymo centrų besimokantieji, muziejų lankytojai, bibliotekų skaitytojai, žemos gebėjimus turintys asmenys, migrantai, kaliniai, tėvai (globėjai), senjorai, neįgalieji ir pan.

Dalyvaujančios organizacijos

KA1 ir KA2 projektuose gali dalyvauti šio tipo suaugusiųjų švietimo organizacijos*:

- Formalaus mokymosi: suaugusiųjų mokymo centrai, suaugusiųjų gimnazijos, aukštosios mokyklos, rengiančios andragogus ir pan.
- Neformalaus mokymo/si: įvairaus tipo organizacijos, kurių pagrindinė veikla, neprofesinis suaugusiųjų švietimas**, pvz. suaugusiųjų kalbų mokymo/si, asmenybės plėtotės, meninės saviraiškos ir pan. centrai, Trečiojo amžiaus universitetai, neįgaliųjų organizacijos (asociacijos), bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos,
- Savišvietos: bibliotekos, muziejai ir pan. (dauguma jų tiekia ir neformalaus mokymo/si paslaugas).
- Vietos ir regionų valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos organizacijos, veikiančios suaugusiųjų švietimo srityje: miestų ar rajonų savivaldybių švietimo padaliniai, rajonų švietimo centrai veikiančios suaugusiųjų švietimo srityje; koordinavimo įstaigos ir kitos organizacijos, kurių įstatuose nurodyta mokymo veikla, apimanti suaugusiųjų švietimą, tokios, kaip suaugusiųjų švietimo asociacija bei kitos.

*Įstaigos, teikiančios profesinį mokymą suaugusiems besimokantiems, paprastai laikomos profesinio mokymo, o ne suaugusiųjų švietimo teikėjais. Profesinio mokymo įstaigos, vykdančios tęstinį profesinį mokymą suaugusiems, paraiškas teikia profesinio mokymo srities kvietimui.

**Organizacijos įstatuose turi būti įtraukta veikla nr. 85.5 (Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.))

Projektų temos

Galimos įvairios programos „Erasmus+“ projektų suaugusiųjų švietimo sektoriaus temos, pavyzdžiui:

Suaugusiųjų besimokančiųjų bendrųjų gebėjimų stiprinimas (pvz. problemų sprendimo informacinių technologijų pagalba įgūdžių stiprinimas), žemos kvalifikacijos asmenų gebėjimų

(raštingumo, matematinio raštingumo ir skaitmeninio raštingumo) stiprinimas, radikalizacijos prevencija, neformaliai įgytų kompetencijų pripažinimas, verslumo ugdymas, vyresnio amžiaus besimokančiųjų švietimas, sveikatos švietimas, finansinis raštingumas, migrantų švietimas, pilietinis švietimas, tėvų švietimas, kalinių švietimas, mokymasis bendruomenėje ir kiti. Platesnę informaciją galima rasti [Programos „Erasmus+“ vadove](#).

Siekiant sudaryti galimybę suaugusiesiems stiprinti savo gebėjimą prisitaikyti prie darbo rinkos ir visuomenės pokyčių, strateginiuose Europos Tarybos dokumentuose nurodomos suaugusiųjų grupės, labiausiai stokojančios švietimo: migrantai, pabėgėliai ir prašantieji prieglobsčio, romai, mokyklos nebaigę asmenys, nesimokantys, nedirbantys ir mokymuose nedalyvaujantys suaugusieji, neįgalieji, vyresnio amžiaus suaugusieji, bedarbiai, gaunantys mažas pajamas, socialiai remtini asmenys ir žemos kvalifikacijos darbuotojai. Projektuose remiamas ir ypatingai skatinamas socialiai pažeidžiamų suaugusių asmenų švietimas.

Programos „Erasmus+“ projektuose švietimas yra socialinės integracijos priemonė. Reikia pažymėti, kad programa siekiama ne spręsti socialiai pažeidžiamų suaugusiųjų socialinių paslaugų, jų kokybės gerinimo problemas, bet padėti tobulinti ir/ar įgyti suaugusiems bendrąsias kompetencijas, gerinti suaugusiųjų švietimo kokybę ir prieinamumą, mažinti socialinę atskirtį ir skatinti socialiai pažeidžiamų suaugusiųjų integraciją į visuomenę.

„Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo sektorius nefinansuoja projektų, skirtų:

- Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų kompetencijų tobulinimui;
- Aukštųjų mokyklų darbuotojų kompetencijų tobulinimui (išskyrus andragogus rengiančius padalinius);
- Profesinio mokymo institucijų darbuotojų profesinių kompetencijų tobulinimui; pirminio ir tęstinio profesinio mokymo pedagogų, dėstančių profesijos dalykus profesinių kompetencijų, tobulinimui;
- Organizacijų, teikiančių pirminio ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, darbuotojų profesinių kompetencijų tobulinimui.

Mobilumo veiklų turinys: pagrindinės kompetencijos, įtrauktis, skaitmeninis švietimas, aplinkos tvarumas, pilietinis švietimas.

Mobilumo veiklų forma - formalus ir neformalus mokymo(si) derinys:

- Trumpalaikis suaugusių besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais: mokymasis klasėje, mokymasis darbo vietoje, šešėliavimas, stebėjimas ir kiti naujoviški metodai.
- Ilgalaikis suaugusių besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais: mokymasis klasėje, mokymasis darbo vietoje, šešėliavimas, stebėjimas ir kiti naujoviški metodai.
- Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas: mokymasis iš kitų, mokymasis darbo vietoje, savanorystė ir kiti naujoviški metodai.
- Darbuotojų mobilumas: mokymasis darbo vietoje, šešėliavimas, stebėjimas, mokymasis mokant kitus, kursai, kuriuose dalyvauja dalyviai iš bent dviejų skirtingų šalių, ir kiti naujoviški metodai.

- Kviestiniai ekspertai: iš užsienio atvykę ekspertai gali mokyti priimančiosios organizacijos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį.
- Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas praktikai: paraišką teikianti organizacija gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje.

Suaugusiųjų švietimo sektoriaus KA1 projektų pavyzdžiai:

1. Suaugusiųjų švietimo koordinatoriaus institucijos (savivaldybės švietimo skyrius, švietimo centras ir pan.) regione, suaugusiųjų švietimo centro ir Trečiojo amžiaus universiteto konsorciumas.

Projektas skirtas tobulinti suaugusiųjų švietimo politikos atstovų ir suaugusiųjų švietėjų bendrąsias kompetencijas. Gilinti žinias apie sveikatos raštingumą, IKT, verslumo ugdymą ir socialinę integraciją.

Rezultatas: kokybiškesnės paslaugos suaugusiesiems besimokantiesiems, naujos iniciatyvos regione ir pan.

2. Suaugusiųjų švietimo centro andragogų IKT kompetencijų tobulinimas.

Projektas skirtas įgyti įgūdžių ir kompetencijų nuotoliniam mokymui organizuoti, tobulinti darbuotojų kvalifikaciją; įgyti naujų kompetencijų, susipažinti su nuotolinio mokymo ypatumais, naudojamomis metodikomis, programomis bei priemonėmis konsultuojant mokinius, bendruomenės narius ir migrantus nuotoliniu būdu, susipažinti su kvalifikacijų susiejimo pagrindais ir galimybėmis.

Rezultatas: teikiamos kokybiškesnės paslaugos besimokantiesiems, bendruomenės nariams ir migrantams; įdiegtas nuotolinis mokymas bei parengtas metodinės medžiagos komplektas nuotoliniam mokymui organizuoti; patobulintos ir atnaujintos neformalaus ugdymo programos įtraukiant naujas galimybes, t. y., mokymąsi virtualioje erdvėje; patobulintos andragoginės kompetencijos.

3. Bendruomenės narių sveikatos gerinimas tobulinant sveikatos raštingumo įgūdžius.

Projekto dalyviai siekia gerinti pagyvenusių žmonių sveikatą skleidžiant aktyvaus senėjimo ir sveikatinimo būdus. Projekto tikslas – suteikti programoje dalyvaujantiems besimokantiesiems naujų žinių/kompetencijų siekiant plėsti paslaugų tinklą pagyvenusiems asmenims bei gerinti teikiamų socialinio centro paslaugų kokybę.

Rezultatas: sveikos gyvensenos bei aktyvaus senėjimo principų ir būdų skleidimas; socialinio centro savanorių tinklo sukūrimas; naujų darbuotojų ruošimo programų atnaujinimas; tarptautinių organizacijų dirbančių su pagyvenusiais asmenimis tinklo sukūrimas; centro personalo gebėjimų ruošti naujus centro darbuotojus stiprinimas.

Projektų, kurie negali būti finansuoti suaugusiųjų švietimo sektoriaus biudžeto lėšomis, pavyzdžiai:

1. Profesinės inžinierių asociacijos projektas.

Asociacija įgyvendindama projektą siekia mechanikų, elektrotechnikų ir industrinio dizaino specialistų mokymo programas pritaikyti prie europinių darbinių standartų. Pagrindinis tikslas yra įgyti profesinių žinių, kurių reikės darbo rinkoje būsiamiems inžinieriams po 15 metų.

2. Nacionalinės odontologų asociacijos projektas.

Projektu siekiama sukurti profesinio mokymo programą, kuri galėtų būti pagrindu tęstinio profesinio odontologų tobulėjimo sistemos sukūrimui ir palaikymui šalyje.

3. Jūros savanorių-gelbėtojų įgūdžių gerinimas.

Savanoriai dalyvaus darbo stebėjimo vizite, kur mokysis naujų gelbėjimo ir paieškos jūroje metodų.

Suaugusiųjų švietimo mobilumo projektų dalyviai

Programos „Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo projektų mobilumuose gali dalyvauti tiek suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojai, tiek besimokantys suaugę asmenys. Vieno projekto paraiškoje gali būti planuojama viena, pvz. tik darbuotojų mobilumo veikla arba abi veiklos – suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojų ir suaugusiųjų besimokančiųjų mobilumas mokymosi tikslais.

Darbuotojų mobilumas

Kas gali dalyvauti:

- Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojai – suaugusiųjų švietėjai, andragogai, suaugusiųjų švietimo specialistai ir ekspertai, suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojai.

Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti kviestiniai mokytojai, ekspertai ar savanoriai). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu).

Suaugusiųjų besimokančiųjų mobilumas

Kas gali dalyvauti:

- Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami suaugę besimokantys asmenys, dalyvaujantys siunčiančiosios organizacijos suaugusiųjų švietimo programoje, kuri turi būti užregistruota www.nspr.smm.lt

Atrenkant dalyvius didelis dėmesys turėtų būti skiriamas mažiau galimybių turinčių asmenų įtraukimui ir ypač turinčių žemą kvalifikaciją*** .

Projekto paraiškoje turėtų būti aiškiai atskleista, kam bus skiriama numatyta besimokančiųjų mobilumo veikla, kokius organizacijos projekto tikslus ši veikla atliepia. Turi būti aiškiai numatyti šių mobilumų tikslai ir aprašytos veiklos, kad būtų galima nustatyti sąsajas tarp veiklų, besimokančiųjų profilių (įskaitant švietimo programas, į kurias šie besimokantieji yra įtraukti) ir projekto tikslų. Planuojant vykdyti besimokančiųjų mobilumą, reikia apgalvoti, kuri mobilumo forma, suaugusiųjų besimokančiųjų grupinio ar individualaus mobilumo, geriau atliepia projekto tikslus. Programos vadove pateikiamos rekomendacijos ir taisyklės, kokios veiklos (mokymosi metodai ir turinys) galėtų atitikti kiekvieną mobilumo formą.

Numatyta veikla turi sukurti pridėtinę vertę ir prisidėti prie programos tikslų siekimo. Prieš įgyvendinant suaugusiųjų besimokančiųjų mobilumus, yra būtina tinkamai tam pasiruošti. Jei bus įgyvendinamas grupinis besimokančiųjų mobilumas, yra būtinas lydinčiojo asmens dalyvavimas. Lydintis asmuo turėtų būti mentoriumi, kuris kiekvienu momentu galėtų nukreipti besimokančiuosius tinkama linkme, kad mobilumas būtų įgyvendintas kiek įmanoma kokybiškiau. Į mobilumus turėtų vykti tie asmenys, kuriems mokymosi veikla užsienio institucijose suteiktų daugiausiai naudos bei leistų pasiekti geriausių įtraukties rezultatų.

Grupinis suaugusiųjų besimokančiųjų mobilumas:

Dalyvių skaičius: mažiausiai 2 dalyviai (neskaitant lydinčiųjų asmenų). Maksimalus galimas dalyvių skaičius nėra nustatytas.

Trumpalaikis ir ilgalaikis suaugusiųjų besimokančiųjų mobilumas mokymosi tikslais:

Gali būti keli besimokantieji, dalyvaujantys individualiame mokymosi mobilume, vykstantys į tą pačią priimančiąją organizaciją. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa.

***Žemos kvalifikacijos kategorijai priskiriami asmenys, turintys tik vidurinę ar žemesnę išsilavinimą. Į šią kategoriją nepatenka profesinį išsilavinimą turintys ir profesijos besimokantys asmenys.

Kita remiama veikla

Kviestiniai ekspertai

Organizacijos gali kviešti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje organizacijoje. Pavyzdžiui, kviestiniai ekspertai gali mokyti priimančiosios organizacijos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį.

Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas praktikai

Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“).

Kontaktai klausimams:

ADUKA1@SMPF.LT

